

Program proti šikanování

Program proti šikanování je částí MPP školy. Program byl vytvořen v souladu s Metodickým pokynem ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení (Č.j. MSMT- 22294/2013-1).

1. Cíle programu:

Vymezení pojmu šikanování

Vytvoření bezpečného, respektujícího a spolupracujícího prostředí ve škole.

Vést žáky k tolerantnímu a zodpovědnému chování.

Zlepšení komunikace (mezi žáky i učiteli).

Vytvoření krizového plánu (jak jednat v případě výskytu šikany ve škole) a seznámení žáků i jejich rodičů s tímto krizovým plánem.

Seznámit rodiče a pedagogy s možnými znaky šikany

2. Tvorba programu proti šikanování

Za jeho tvorbu zodpovídá školní metodik prevence, který ve spolupráci s vedením školy, výchovným poradcem a třídními učiteli vyhodnocuje aktuální potřeby a změny daného programu. Aktualizace školního programu proti šikaně probíhá na začátku školního roku.

3. Charakteristika šikany

Šikanování je jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit, ohrozit nebo zastrašovat žáka, případně skupinu. Spočívá v cílených a opakovaných fyzických a psychických útocích jedincem nebo skupinou vůči jedinci nebo skupině žáků, kteří se neumí nebo nemohou bránit.

Projevy šikany:

- Fyzická šikana (patří zde bití, vydírání, krádeže, ničení věcí, krádeže atd.)
- Psychická šikana (verbální a neverbální - ponižování, slovní útoky atd.)

- Smíšená šikana (slovní i fyzické napadání)
- Zvláštním typem šikany je kyberšikana (forma psychické šikany – využívání informačních a komunikačních technologií k ponižování, zesměšňování)

Důležité znaky šikany:

- Záměrnost
- Opakování, dlouhodobé působení
- Nepoměr sil, bezmocnost oběti
- skrytost

Za šikanu se nepovažuje:

- Jednorázová rvačka
- Oprávněná kritika bez zlého úmyslu

Vyšetřování počáteční šikany

1. Rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili a s oběťmi.
2. Nalezení vhodných svědků šikany
3. Individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky (ne agresor a oběť šikany dohromady!!!)
4. Zajištění ochrany oběti
5. Rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi

Pokročilá šikana s neobvyklou formou (např. třídní lynčování, výbuch skupinového násilí vůči oběti)

1. Záchrana oběti
2. Domluva pedagogických pracovníků na spolupráci a postupu vyšetřování
3. Zabránění domluvě agresorů na křivé výpovědi
4. Pokračující pomoc a podpora oběti
5. Nahlášení policii
6. Vlastní vyšetřování

4. Výchovná opatření

Šikanování není v jakékoli formě na naší škole akceptováno.

Šikanování ve školních prostorách je trestáno těmito výchovnými opatřeními:

- důtka třídního učitele, důtka ředitele školy
- snížení známky z chování
- doporučení rodičům návštěvy ve středisku výchovné péče pro děti a mládež
- doporučení rodičům na dobrovolné umístění do pobytového oddělení SVP, popř. v diagnostickém ústavu
- podání návrhu orgánu sociálně právní ochrany dítěte k nařízení předběžného opatření či ústavní výchovy s následným umístěním v diagnostickém ústavu
- vyrozumění policejního orgánu, došlo-li k závažnému případu šikanování

5. Spolupráce s rodiči a specializovanými institucemi

Při vyšetřování šikany je nutná spolupráce pedagogů a vedení školy, školního metodika prevence a výchovného poradce. Dále je nutné o šikaně informovat rodiče nebo zákonné zástupce žáka.

Pokud rodič nebo žáci oznámí šikanování ve škole, je nutné se tímto případem zabývat. Při řešení případů šikany a pro její předcházení škola může spolupracovat také se zástupci PPP, odbornými lékaři nebo se zástupci z oddělení sociální péče. Při závažnějších projevech šikany je ředitel školy povinen oznámit tuto skutečnost Policii ČR. Pokud některý žák opakovaně páchá přestupky, ředitel školy požádá o spolupráci orgány sociálně právní ochrany dítěte.

6. Příklady znaků šikanování

6.1. Příklady nepřímých znaků šikanování

- Žák je o přestávkách často osamocený, nemá kamarády
- Při týmových sportech bývá jedinec volen mezi posledními
- O přestávkách vyhledává přítomnost učitelů
- Pokud má mluvit před třídou, je nejistý, ustrašený
- Působí smutně, stísněně
- Stává se uzavřeným

- Jeho školní prospěch se někdy náhle a nevysvětlitelně zhoršuje
- Má poškozené, znečištěné věci
- Zašpiněný a poškozený oděv
- Odmítá vysvětlit ztrátu a poškození vlastních věcí, nepravděpodobné výmluvy
- Mění pravidelnou cestu do školy a ze školy
- Hledá důvody pro absenci ve škole
- Odřeniny, škrábance
- Velký pozor dávat na mladší žáky, kteří jsou v kolektivu noví

6.2. Příklady přímých znaků šikanování

- Posměšné poznámky na adresu žáka, pokořující přezdívka, nadávky, ponižování (důležité je, do jaké míry je daný žák konkrétní přezdívkou „zranitelný“)
- Kritika žáka, výtky na jeho adresu (pohrdavý a posměšný tón)
- Nátlak na žáka, aby dával věcné, peněžní dary šikanujícímu
- Příkazy, které žák dostává od jiných spolužáků a podřizování se těmto příkazům
- Nátlak na žáka k vykonávání nemorálních, trestných činů
- Honění, strkání, kopání, které nemusí být silné, ale je nápadné, že je oběť neoplácí
- Rvačky (oběť je slabší, snaží se uniknout)

6.3. Upozornění pro rodiče na možné příznaky šikany

- Za dítětem nepřicházejí spolužáci domů
- Dítě nemá kamaráda
- Dítě není zváno domů za kamarády
- Nechutí jít ráno do školy (pokud v minulosti podobné problémy neřešili)
- Ztráta chuti k jídlu
- Dítě střídá cestu do školy (nechodí stejnou cestou), prosí o dovoz
- Dítě usíná s pláčem, neklidný spánek
- Ztrácí zájem o učení, neschopnost soustředit se
- Dítě je apatické, smutné, výkyvy nálad, odmítá se svěřit
- Časté ztráty osobních věcí, žádá rodiče o peníze
- Dítě je neobvykle agresivní k sourozencům, rodičům
- Neurčité bolesti hlavy, břicha apod.

Krizová telefonní linka k šikaně

Tato linka je určena pro učitele, žáky a jejich rodiče. Pracovníci linky poskytnou pomoc nebo pomoc zprostředkují. Linka funguje denně od 8 do 18.00 hod.

Tel.: 286 881 059

Mobil: 774 089 181

Linka bezpečí ONLINE

Bezplatná telefonní linka důvěry, kde mohou děti nebo dospělí ohlásit zneužívání dětí při komunikaci na Internetu. Linka funguje 24 hodin denně a poskytuje plnou anonymitu.

Tel.: 800 155 555

Web: www.linkabezpeci.cz